

Ny kapital til den lokale dagligvarebutik©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Skatterådet har med et bindende svar fra dette efterår godkendt en ordning med rentefri lån fra byens borgere til den lokale dagligvareforretning. Med de rentefri lån fik forretningen ny kapital til renovering af forretningen og formentlig nogle meget trofaste kunder.

Rentefri lån er et af de mere komplicerede områder i skatteretten, og de rentefri lån har i tidens løb givet anledning til en del skattesager. Problemstillingerne omkring rentefri lån er senest omtalt i Spørg om Penge den 3. juni 2011, den 25. september 2010 og den 6. juni 2009. Disse og andre artikler om rentefri lån i Jyllands-Posten kan ses på www.fpn.dk samt på www.tvc.dk.

Med et rentefrit lån opnår låntageren den umiddelbare, kontante fordel, at han ikke skal betale renter af sin gæld. I skatteretten er spørgsmålet på den baggrund, om låntageren skal beskattes af den fordel, som han opnår ved det rentefri lån. Der kan i nogle tilfælde også blive tale om skattemæssige konsekvenser for långiveren.

Nærtstående parter

Rentefri lån ses almindeligvis mellem parter, der indgår i et interessefællesskab, f.eks. mellem forældre og børn og mellem hovedaktionær og selskab.

For nogle interesseforbundne skatteydere er der fastsat udtrykkelige regler om beskattningen af lån. Det drejer sig bl.a. om udlån fra en hovedaktionær til dennes selskab. Ef-

Offentliggjort d. 10. december 2011

ter loven skal disse skatteydere beskattes på samme måde, som hvis der havde været tale om uafhængige personer, der havde indgået en låneaftale på markedsvilkår.

Det betyder, at hvis parterne ikke selv har aftalt en rente, vil skattevæsenet fastsætte en fiktiv rente af lånet og beskatte hver af parterne i forhold til den fiktive rente. Det betyder videre, at långiveren skal beskattes af en fiktiv renteindtægt. Låntageren får et tilsvarende rentefradrag, men beskattes samtidig af en gave/et tilskud, da låntageren rent faktisk ikke har betalt renten. Der er følgelig tale om en nettobeskatning. Som følge af særlige regler om omgørelse er det dog muligt at undgå gave/tilskudsbeskatningen, hvis låntageren påtager sig en pligt til at betale en rente svarende til den fiktive rente. Dette er uden konsekvenser for långiveren, der jo allerede er beskattet én gang.

Kun hvis låntager og långiver kan dokumentere, at en aftale om rentefrihed også ville kunne være opnået hos en fremmed långiver, vil der være mulighed for at undgå beskatning af en fikseret rente. Eksempelvis kan nævnes den situation, hvor rentetilskrivningen stilles i bero som følge af debtors manglende betalingsevne, og hvor en ekstern långiver, f.eks. en bank, under samme omstændigheder må antages at ville have bevilget en berostillelse af rentetilskrivningen.

Et andet traditionelt hovedområde for rentefri lån er udlån mellem familiemedlemmer. Jeg har ved flere tidligere lejligheder omtalt de særlige problemer knyttet til rentefri lån i familieforhold. Her har skattevæsenet den praksis, at hvis et rentefrit lån ydes på anfordringsvilkår, vil lånet i mange – men ikke alle – situationer kunne accepteres skattemæssigt, dvs. uden beskatning af en fiktiv rente.

En anden facet af denne problemstilling er lån mellem personer fra visse trossamfund, der har en religiøst betinget tradition for rentefri lån. Således som jeg er orienteret, har lån af denne karakter endnu ikke har aflejret sig i en konkret, fast praksis for håndtering af lånene hos skattevæsenet.

Højesteret har i en konkret sag om en *anden problemstilling*, nemlig i en sag om skønsmæssig ansættelse af en pizzariaejers skattepligtige indkomst, tilkendegivet, at de al-

Offentliggjort d. 10. december 2011

mindelige skatteretlige dokumentationskrav gælder uanset trosbekendelse. Højesteret henviste herved til grundlovens § 70, hvor det er bestemt, at ingen kan berøves adgang til den fulde nydelse af borgerlige og politiske rettigheder eller unddrage sig opfyldelsen af nogen almindelig borgerpligt på grund af sin trosbekendelse eller afstamning. Formentlig må Højesterets afgørelse anses som et udslag af en i alle henseender gældende grundregel om, at loven – og altså også skattelovene om rentefri lån – er lige for alle.

Ikke nærtstående

Rentefri lån forekommer nogle gange også mellem parter, der ikke er interesseforbundne.

Et klassisk eksempel er den situation, hvor en låntager bevilges rentefrihed for en kortere eller længere periode som led i en samlet gældsordning, f.eks. som et alternativ til en betalingsstandsning eller konkurs. Her kan situationen meget vel være den, at kreditor mener sig bedre stillet ved at bevilge rentefrihed i en periode, end ved at lade låntager gå konkurs.

Sådanne aftaler om rentefrihed, der indgås mellem parter med utvivlsomt modstående interesser, giver som udgangspunkt ikke anledning til skattemæssige konsekvenser, hverken for långiver eller for låntager. Det vil således ikke kunne komme på tale at beskatte parterne med udgangspunkt i en fiktiv rente.

En sag om den lokale købmand.

Spørgsmålet om de skattemæssige konsekvenser af rentefri lån har nu været fremme i forbindelse med en lidt speciel sag om støtte fra lokalmiljøet til byens købmand.

Sagen drejede sig om en købmandsforretning i en lille landsby. Flere tidligere ejere af købmandsforretningen havde måttet opgive at drive forretning i byen, men i 2004 var der kommet en ny købmand til byen, og han havde formået at vende udviklingen.

Offentliggjort d. 10. december 2011

Problemet var nu, at forretningen blev drevet fra lejede lokaler, som var forfaldne og helt utidssvarende. Købmanden ønskede derfor at bygge en helt ny dagligvarebutik i landsbyen. Men da hans pengeinstitut havde stillet som betingelse for finansiering, at han selv sørgede for en væsentlig del af finansieringen, havde købmanden bedt byens borgere om et lån. Tanken var, at disse lån, der skulle være ansvarlig lånekapital, skulle henstå rente- og afdragsfrit til 1. maj 2025, og at købmanden på dette tidspunkt herefter skulle have ret til at indfri lånet med købmandsvarer. Købmandens ønske var blevet vel modtaget blandt byens borgere, og han havde således indtil videre fået tilsagn om lån i størrelsesordenen 1 mio. kr.

Købmanden ønskede på denne baggrund at få belyst bl.a. de skattemæssige konsekvenser for ham ved etableringen og den senere indfrielse af lånene. Skatterådet meddelte her, at det ikke ville få skattemæssige konsekvenser for købmanden at optage de rentefri lån hos kunderne. Hvis lånene på et senere tidspunkt blev indfriet med ”købmandsvarer”, skulle denne varelevering skattemæssigt behandles som et almindeligt salg og indtægtsføres som sådant på leveringstidspunktet.

Der var ikke forespurgt til de skattemæssige konsekvenser for kunderne. Men set i lyset af Skatterådets begrundelse vedrørende købmandens skattemæssige forhold er der næppe grundlag for at antage, at skattevæsenet ville rejse krav om en ekstra beskatning af en fiktiv rente eller på anden måde som følge af de rentefri lån til købmanden.

Med denne fremgangsmåde har skattemyndighederne stillet sig velvillig overfor redning af mindre butikker i yderområder.

— o —